

5. marca 2011

Od stredovekého kostola v Kšínnej cez Bánovský vrch

Ak ste v sobotu 12. marca počúvali Rádiovikend, mohli ste spolu s nami prežívať v reportáži nielen návštevu vzácneho stredovekého kostolíka v Kšínnej, ale aj celú trasu cez Bánovský vrch až do Bánoviec. Medzi nás totiž úplne náhodou (ohlásil sa pár dní predtým) zavítal redaktor Slovenského rozhlasu Marián Ondáš, ktorý nám robil spoločníka aj s bývalým učiteľom a ochranárskou dušou z Bánoviec Rudolfom Amreinom.

Už vopred sme si so starostom Kšínnej Miroslavom Tuchyňom dohodli sprístupnenie Kostola sv. Kozmu a Damiána na kopci. Otvoriť nám však prišiel jeden z najkompetentnejších občanov tejto rázovitej obce - Dominik Vojtek, jeden z tých čínorodých domorodcov, ktorý stál aj pri zrode občianskeho združenia Gabajka, ktorého aktivity mali byť nasmerované a venované práve záchrane tohto skvostu. Dnes už OZ nefunguje, ale o záchranu kostolíka sa bojuje ďalej. Napríklad pred pár rokmi tu chalupári, väčšinou z okolitých miest, zorganizovali akýsi workshop o ručnej výrobe plsteného súkna. Mal veľký úspech aj medzi mládežou a jednou z aktivistiek bola aj pani Slížiková z Partizánskeho, ktorá, žiaľ, zahynula pri nešťastí v Polomke. Aj takéto fakty sme sa dozvedeli pri rozprávaní v interiéri kostolíka z 12. storočia, kde ešte vidieť staré fresky. Pripomínal tak trochu kostolík na Sádku, ale určite by potreboval veľkú finančnú injekciu. Strechu sa podarilo obci a nadšencom opraviť minulý rok za peniaze, ktoré získala farnosť v Uhrovci, ako majiteľ tejto vzácnjej pamiatky. Interiér čaká na svoje znovuzrodenie. Zaujmal aj filmárov, napríklad Marek Ťapák tu filmoval scénu do filmu Tancovanie v črepinách. A kostolík začína priťahovať aj mladých. Práve dcéra Dominika Vojteka sa rozhodla, že tu chce mať svadbu. Aj takejto aktivite zviditeľňovania kostolíka bol naklonený sobášiaci, správca uhrovskej farnosti, ďalší z nadšencov jeho záchrany. V kostole sa sobášilo po 250 rokoch...

O kšínanskom kostolíku by sa toho naozaj dalo rozprávať na „dlhé míle“, ale tie čakali aj nás, turistov. Ešte len sme opúšťali kopec s kostolíkom, keď sa nám na obrovskej lúke pod Bánovským vrchom ponúkol neskutočný pohľad – takmer 50 až 60 kusov jelenej zveri! Išli nám oproti, ale potom sa kdesi v lese stratili. Takmer päťstometrový Bánovský vrch ponúkol výhľad iba na inoväťou pokrytý vrchol Čierneho vrchu. Zapísali sme sa do

vrcholovej knihy a potom sme sa už striedavo po modrej a po žltej zablateným Chodníkom Bélu Pecháňa dostali k ešte stále zamrznutej vodnej nádrži Prusy. A keďže Rybárska bašta bola zatvorená, prvé občerstvenie bolo až v cieli – v Bánovciach.

Značka nás priviedla priamo pred bývalý dom odborov, kde sa práve konala festival horských filmov HORY, CESTY, LUDIA. Práve z neho vyšiel predseda bánovských KST, dnes aj primátor Majo Chovanec, ktorý len bezmocne pokrčil plecami, že už dnu nie je ani stolička voľná. A to sme všetci deviati (ja, Emil, Janka, Miro, Jožko, Igor, Katka, Ivan, Janka), čo sme prišli na túru, chceli ísť pozrieť aspoň dva -tri filmy. Po Majovej informácii sa však otočili a išli na autobus. Ja s Peťom sme predsa len to miestečko našli – počas prestávky, keď sa účastníci boli vonku vyvetrať. A vydražali sme až do konca. Paráda!

Ala

PS: Ak chcete vedieť ako bolo, čítajte ďalej...

Medzinárodný a jubilejný festival HORY, CESTY, LUDIA

Medzinárodný, jubilejný a s najväčšou účasťou, ale aj skvelý a hodnotný – to sú prívlastky X. ročníka festivalu Hory, cesty, ľudia, ktorý pripravili na 5. marca turisti z KST Bánovce nad Bebravou pod vedením svojho predsedu Mariána Chovanca, primátora mesta, a programového riaditeľa a cestovateľa Branislava Štefánika. Do sály bývalého závodného klubu Tatra prišlo vyše päťsto obdivovateľov extrémnych horských športov, turistiky a cestovania z celého Slovenska. Jubilejný ročník festivalu mal právom aj ďalší bónus – najväčšie hviezdy v tomto obore na Slovensku – osobne s Dodom Kopoldom, Petrom Valuštiakom a Pavlom Barabášom.

Dvanásťhodinový kolotoč deviatich súťažných prezentácií odštartoval zostrih **cyklojazdy okolo Tatier** domáceho cykloklubu, ktorý bol založený v roku 2007 Milanom Bobušom a Jarom Ďurčom. Autorom filmu bol Miroslav Bitarovský. Pavel Chrenčík zo Starej Turej do Bánoviec pripravil dokument pod názvom **Vytriezvenie do reality USA**. O generáciu starší Bohuš Čiernik zo Španej Doliny priblížil účastníkom festivalu svoju minuloročnú cestu po **Jordánsku**. Nitran Peter Hupka najradšej cestuje stopom a jeho dobrodružstvo v **Jemene a Sokotre** bolo ďalšou časťou programu festivalu.

Ako piaty v poradí sa prezentoval domáci turista a veľký cestovateľ,

zakladateľ a programový riaditeľ tohto festivalu Branislav Štefánik. Každý rok pripraví niečo iné a teraz ho cesty zaviedli do **irackého Kurdistanu**. Braňo v tejto atraktívnej krajine stretol milých, ochotných ľudí, ktorí si začali užívať slobody, aj keď zatiaľ veľmi krehkej. Situácia v Iraku totiž stále nie je ružová a preto táto krajina nie je v súčasnosti veľmi navštevovaná turistami. O Braňovi treba ešte povedať, že patrí k veľmi dobrým rečníkom a veľmi často je pozývaný na obdobné festivaly najmä do Česka.

Po Braňovi dostal slovo 35-ročný Pražák Dan Přibáň, ktorý **Afriku prešiel na trabante**. Novinár, šéfredaktor časopisu VTM Science, cestovateľ, filmár, zakladateľ OZ UnderFilm a nezávislej filmárskej spoločnosti. Jeho dobrodružstvá zaujali divákov najviac a získal aj hlavnú cenu festivalu. Na jeho webe sa hneď na druhý deň objavila krátka správa: „**Máme hlavnú cenu festivalu v Bánovciach nad Bebravou! Neskutočné množstvo ľudí, perfektná atmosféra! To som naozaj v takomto malom meste nečakal. Paráda, rešpekt! Jedna z najlepších akcií, na akých som bol!**“

Z Nemecka prišiel do Bánoviec Wolfgang Schaub, čiperný senior, ktorý aj vo svojom veku podáva obdivuhodné výkony a svoju prezentáciu nazval **Vrcholy a hranice po celom svete**. Najlepšiu rečnícku zdatnosť predviedol mladý Bratislavčan Dodo Kopold so svojimi ukážkami **Himalaya alpine style**. Táto vychádzajúca horolezecká, resp. lezecká hviezda má za sebou parádne výkony – medzi nimi aj prvovýstupy v Tatrách, Alpách, Južnej a Severnej Amerike – aj v Himalajách. Je členom reprezentačného družstva SR a má za sebou niekoľko osemtisícoviek. Žasli sme nad jeho výkonmi, napríklad aj v najväčšej skale sveta Grat Trango, alebo nad tým, ako pätnásť dní a nocí spolu s kamarátom strávili na lane... Ďalšieho hosta festivalu Petra Valuštiaka, 44-ročného rodáka zo Spišskej Soboty, netreba hádam nikomu predstavovať. Je držiteľom mnohých prvenstiev a do Bánoviec prišiel odprezentovať **Polárne extrém**. Poznáme ho z médií, keď v roku 2008 zdolal z Ruska do Kanady Severný pól – za 118 dní sám na lyžiach. Tento výkon označili svetoví horolezci za najväčší extrém... Zlatým klincom celého festivalu bol osobne Pavol Barabáš. Svetoznámy cestovateľ, horolezec ale najmä režisér, viceprezident Slovenskej filmovej a televíznej akadémie. Je držiteľom vyše 150 ocenení zo svetových festivalov, vrátane slovenského Krišťáľového krídla za filmárske umenie. Mali sme možnosť vidieť ukážky jeho najnovších filmov – **Trou de fer**, t.j. Železná diera ukrytá hlboko v sopečných horách tropického ostrova Reunion, ktorý sa nachádza v Indickom oceáne. Či ukážka z filmu

Pygmejovia z ťažko prístupnej džungle afrického Konga. Z nekonečného množstva dobrodružných zážitkov vybrali niekoľko aj jeho priatelia a súputníci – Ivan Bulík a Miroslav Dušek. Obzvlášť veľkou poctou pre bánovský festival bolo vyznanie Ivana Bulíka, že nechodí prezentovať svoje zážitky na žiaden festival. Jedinou výnimkou je ten bánovský, nakoľko sú tu skvelí ľudia a festival sa nezvrhol na čistý „komercionalizmus“, tak ako tomu je na iných vychýrenejších festivaloch. Jednoducho sem prídu nadšenci...

*A tých bolo v Bánovciach od samého počiatku až do samého konca, celkom dvanásť hodín, vyše päťsto (viac sa nezmestilo). Okrem bohatej tomboly odmenou im bol záverečný nesúťažný film Pavla Barabáša **Mongolsko v tieni Džingischána** a po ňom tanečná zábava s country hudbou a s cimbalovkou. A poznanie, že do Bánoviec sa naozaj oplatí ísť.*

Ala